कक्षा ९ को सामाजिक: बुझेर पढौँ

अन्तिम परीक्षाको नमुना प्रश्नपत्र १

नमुना प्रश्नपत्र

पूर्णाङ्क ७५ · ३ घण्टा

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ७५

सबै प्रश्न अनिवार्य छन्। समय: ३ घण्टा.

पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको विशिष्टीकरण तालिका, सामाजिक अध्ययन, कक्षा ९ अनुसार साइन्स प्लेग्राउन्डले तयार पारेको अभ्यास प्रश्नपत्र, आधिकारिक प्रश्नपत्र होइन। तलको QR कोडबाट अनलाइन उत्तर हेरेर आफैँ अङ्क दिन सकिन्छ।

सामाजिक अध्ययन, कक्षा ९। दिइएका निर्देशनअनुसार सबै प्रश्नको उत्तर आफ्नै शब्दमा लेख्नुहोस्। “अथवा” दिइएको प्रश्नमा कुनै एकको मात्र उत्तर लेख्नुहोस्। यस प्रश्नपत्रका तथ्याङ्क वि.सं. २०८३ कात्तिकसम्म सार्वजनिक भएका हुन्।

समूह (क)

११ × १ = ११

तलका प्रश्नको अति छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

१. समाज र समुदायबिचको कुनै एक फरक लेख्नुहोस्।

२. एउटा गाउँमा गाउँलेसँग कुनै सल्लाह नगरी सिँचाइ कुलो बनाइयो। दुई वर्षमै कुलो भत्कियो र यसलाई मर्मत गर्न कोही अघि सरेनन्। विकासको कुन पूर्वसर्त पूरा नभएकाले यस्तो भयो? कारणसहित एक वाक्यमा लेख्नुहोस्।

३. नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको स्थापना कहिले भएको हो?

४. तपाईंकी साथी डोल्माको फोटो बिगारेर कसैले सामाजिक सञ्जालमा बारम्बार अपमानजनक टिप्पणी लेखिरहेको छ। उनलाई तपाईं के सल्लाह दिनुहुन्छ? एउटा सल्लाह लेख्नुहोस्।

५. नेपालको इतिहास लेख्न प्रयोग हुने कुनै दुई प्रमुख स्रोतको नाम लेख्नुहोस्।

६. राणा शासकले दरबार स्कुल, वीर अस्पताल र गोरखापत्र जस्ता सुधार गरे पनि आम जनताको जीवन किन खासै बदलिएन? एक वाक्यमा विश्लेषण गर्नुहोस्।

७. औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६ अनुसार उद्योगका कुनै दुई प्रकार लेख्नुहोस्।

८. इलामका कृषक जनकले उत्पादन गरेको अलैँची बिचौलियाले सस्तोमा किन्छन्। उनले राम्रो मूल्य पाउन के गर्न सक्छन्? एउटा उपाय लेख्नुहोस्।

९. नेपालको परराष्ट्र नीतिका कुनै दुई आधार लेख्नुहोस्।

१०. बहुसूचक सर्वेक्षण २०८१/८२ अनुसार सबैभन्दा धनी २० प्रतिशत परिवारमध्ये ९९.२ प्रतिशतमा इन्टरनेटको पहुँच छ भने सबैभन्दा गरिब २० प्रतिशतमध्ये ५२.९ प्रतिशतमा मात्र छ। यस तथ्याङ्कबाट निकाल्न सकिने एउटा निष्कर्ष लेख्नुहोस्।

११. तपाईंको छिमेककी अठार वर्षकी दिदीको पढाइ छुटाएर विवाह गराउने तयारी हुँदै छ। उहाँको परिवारलाई तपाईं के भन्नुहुन्छ? एक वाक्यमा लेख्नुहोस्।

समूह (ख)

९ × ४ = ३६

तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

१२. “जीवनपद्धतिका आधारमा समाजका पाँच प्रकार एकपछि अर्को आए, तर पुराना प्रकार पूरै हराएका छैनन्।” नेपालका उदाहरण दिँदै यस भनाइको विश्लेषण गर्नुहोस्। **[४]**

१३. विकासका पाँच साधन (पाँच ‘एम’) कुन कुन हुन्? तीमध्ये कुनै चार साधनको छोटो परिचय लेख्नुहोस्। **[४]**

१४. तपाईंको टोलको सय वर्ष पुरानो पाटीको भित्तामा देवीदेवता र जात्राका चित्र छन्। पानी चुहिएर, धुवाँ लागेर र मानिसले पोस्टर टाँसेर ती चित्र मेटिँदै छन्। यी भित्ते चित्र जोगाउन तपाईं र तपाईंको टोलले गर्न सक्ने चार कामको योजना लेख्नुहोस्। **[४]**

१५. “युद्ध नहुनु मात्र शान्ति होइन।” शान्ति संस्कृतिको अवधारणाका आधारमा यस भनाइको विश्लेषण गर्नुहोस्। **[४]**

१६. “गुठी, पर्म, ऐँचोपैँचो र सहभोज जस्ता मौलिक अभ्यास पुराना भए पनि आजको समाजमा पनि उपयोगी छन्।” यस भनाइको विश्लेषण गर्नुहोस्। **[४]**

१७. संविधानलाई वर्गीकरण गर्ने तीन आधार र प्रत्येक आधारमा पर्ने संविधानका किसिम लेखी नेपालको संविधान कुन किसिमको हो, उल्लेख गर्नुहोस्। **[४]**

१८. नेपालको हावापानीमा प्रभाव पार्ने कुनै चार तत्त्वको छोटो व्याख्या गर्नुहोस्। **[४]**

१९. सदस्य राष्ट्रबिचको मतभेदले गर्दा सार्कका गतिविधि सुस्त भएका छन्। सार्कको सचिवालय रहेको र तीन पटक शिखर सम्मेलन आयोजना गरिसकेको देशका नाताले सार्कलाई फेरि सक्रिय बनाउन नेपालले खेल्न सक्ने कुनै चार भूमिका लेख्नुहोस्। **[४]**

२०. बसाइँसराइ भनेको के हो? स्थान र समयका आधारमा यसका प्रकार लेखी नेपालमा बसाइँसराइ हुने कुनै दुई कारण उल्लेख गर्नुहोस्। **[४]**

समूह (ग) ४ × ७ = २८

तलका प्रश्नको लामो उत्तर लेख्नुहोस्।

२१. तल दुई वडा कार्यालयको अवस्था दिइएको छ: **[७]**

वडा “क”	वडा “ख”
ढोकामै नागरिक बडापत्र छ, जसमा कुन सेवा कति समयमा र कति शुल्कमा पाइन्छ भन्ने लेखिएको छ।	कुन कागज चाहिन्छ भनेर सोध्दा पनि कर्मचारी प्रस्ट जवाफ दिँदैनन्।
वार्षिक बजेट र खर्चको विवरण सूचनापाटी र वेबसाइटमा राखिन्छ।	सडक बनाउन कति खर्च भयो भन्ने कसैलाई थाहा छैन।
योजना छान्न टोल भेला गरिन्छ र दलित, महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति पनि सहभागी हुन्छन्।	योजना वडाध्यक्षका नजिकका केही मानिसले मात्र छान्छन्।
सिफारिस सोही दिन पाइन्छ।	सिफारिस लिन धेरै दिन धाउनुपर्छ र “चिया खर्च” माग्ने गुनासो छ।

सुशासनका विशेषताका आधारमा यी दुई वडाको तुलनात्मक विश्लेषण गरी वडा “ख” मा सुशासन कायम गर्न नागरिकले खेल्न सक्ने भूमिका लेख्नुहोस्।

२२. सामान्य आकार प्रकार मिल्ने गरी नेपालको रेखाङ्कित नक्सा बनाई उपयुक्त सङ्केतको प्रयोग गर्दै यी तथ्य भर्नुहोस्: (२+५) **[७]**

क. सगरमाथा

ख. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज

ग. रारा ताल

घ. मुक्तिनाथ

ङ. धनगढी

अथवा

एसिया महादेशको रेखाङ्कित नक्सा बनाई उपयुक्त सङ्केतको प्रयोग गर्दै यी तथ्य भर्नुहोस्: (२+५)

क. युराल पर्वत

ख. तिब्बतको पठार

ग. गोबी मरुभूमि

घ. बैकाल ताल

ङ. मृत सागर

२३. पृथ्वीनारायण शाहको एकीकरण अभियानका कुनै चार मुख्य घटना क्रमैसँग लेखी नेपालको एकीकरणका कुनै तीन प्रभाव उल्लेख गर्नुहोस्। (४+३) **[७]**

२४. परम्परागत कृषिका दुई राम्रा पक्ष, आधुनिक व्यावसायिक कृषिका दुई फाइदा र नेपालमा कृषिको विकास गर्ने दुई उपाय समेटेर किसान बुबा र कृषि विषय पढ्ने छोरीबिचको संवाद तयार पार्नुहोस्। **[७]**

Science Playground, काटुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-9-social/papers/1